

Аталану сүлөпө

А.П. Давыдов: «Чи кирли — клиентсен кәмәлне тивәстәрессе»

(Вәсә. Пусл. 1-мәш стр.).

Сәмаха тытрә сәнә ертүсә. Евросав есәсем туса ирттернә хысқан «Моргаушрайбыт» чикәллә явалләхлә обществара малтанхи пекех сәвә, ата-пушмак юсамалли цехсем, парикмахерски еслет. Кунта

ләхә тапса тәнинә сирәплетекен типә цифрәсем. Мән чухлә сыйнән пурнәсә, шухәш-кәмәлә пытаннә вәсенчә? Сәмәли-ха тата ертүсәне хәйсән еснә пәлекән аста специалистсене пәр-пәрне аңланакан, клиентсен шухәш-кәмәлне мала ху-

кәшер ларчә, тепәр икә мастераң — 4,5 пиншер тенкә, тепәр иккәшән — 4 пине яхән.

Ку мән сичнен калать? Александр Платонович кадрсен ыйтәвнә тәпә хуни ахалә пулманни сичнен. Коллективра вай хуракансем клиентсен ыйтәвнә мала хуни сичнен.

КОЛЛЕКТИВ УСӘМӨН ВАРТАНЛАХӘ СИНЧЕН МАЛАЛЛА.

— Йәлтах клиентсем ыйтнә пек тавәр. Хамәршән тақаклә пулсан та, — 33 сүлхи ертүсән сәк сәмахәсем халә хай ертсе пыракан коллектив есәнчә тәп шәһәр пулса тәрасәсә.

Савәнпах ентә паян кунта кәпә-тумтир сәлеттерекен, хәйсән ата-пушмакне сәнетес кәмәлпа килекенсен йышә тә үссә пырать. Хәйсән ыйтәвнә пахаләхлә, кәске вәхәтрах тивәстәрессе.

Кадрсен ыйтәвә предприятитә аталанәвәнчә пысәк вырән йышәннәран кунта сәкна паләртмасәр иртме сук. Коллективра нумай сүл вай хуракансем чылайың. Мәншән тесән Александр Платоновичән йышә тәпрен сәнетес шухәш нихәсан та пулман. Йывәрләхә, паянхи пурнәс ыйтнине, унән хәвәртләхне чәтайманнисем, сәнәллә еслеме хәнәхайманнисем хәйсәмех коллектив юхәмәнчен тухрәс. Дисциплина сәмахра та коллективра «винтиксене» кәшт хытармалли тәсләхсем те пулмарәс мар. Сәнәрен килекән специалистсем предприятини сәнә асәннә правилисене шайлаштарни: аста квалификациялә пулли те кускәретех.

В.К. Маринова, Л.А. Столярова сәвәсәсем ытисемшән ыра тәсләх пулса тәрасәсә. Л.В. Федотова кәске вәхәтрах есә хәнәхә ситрә, пултарулахла паләрма пусләр. Е тата сәвә производствин мастерна Л.А. Языкова илер. М.П. Борисовән ылтән аллисем тата миәс сыйнән ата-пушмак кун-сүлне тәсман-ши? Емәрәпех предприятитре вай хунә И.А. Федотова коллективән ашши, чунә тесән те йәнәш пулас сук.

АВТОРАН. КОЛЛЕКТИВ АВТОРИТЕТЧӘ УСНИ СИНЧЕН КАЛАСАН ТЕПЕР ТӘСЛӘХ ПИРКИ. 1 кварталта Чәваш Республиканичи Вәрентү, сәмраксен политикни министрствини урлә республикәри 13 шукул-интерната сәмсә инвентарь сәлесе памалли тендера выласа илчә. Муркашсем сәленә минтерсемпе утильясем, матрассем паян Патәрьеләнчи, Куславккәри, Йәпрәсри ачасен интерначәсен ситрәсә ентә. Паян кол-

кәштер ларчә, тепәр икә мастераң — 4,5 пиншер тенкә, тепәр иккәшән — 4 пине яхән.

Ку мән сичнен калать? Александр Платонович кадрсен ыйтәвнә тәпә хуни ахалә пулманни сичнен. Коллективра вай хуракансем клиентсен ыйтәвнә мала хуни сичнен.

— Йәлтах клиентсем ыйтнә пек тавәр. Хамәршән тақаклә пулсан та, — 33 сүлхи ертүсән сәк сәмахәсем халә хай ертсе пыракан коллектив есәнчә тәп шәһәр пулса тәрасәсә.

Савәнпах ентә паян кунта кәпә-тумтир сәлеттерекен, хәйсән ата-пушмакне сәнетес кәмәлпа килекенсен йышә тә үссә пырать. Хәйсән ыйтәвнә пахаләхлә, кәске вәхәтрах тивәстәрессе.

Кадрсен ыйтәвә предприятитә аталанәвәнчә пысәк вырән йышәннәран кунта сәкна паләртмасәр иртме сук. Коллективра нумай сүл вай хуракансем чылайың. Мәншән тесән Александр Платоновичән йышә тәпрен сәнетес шухәш нихәсан та пулман. Йывәрләхә, паянхи пурнәс ыйтнине, унән хәвәртләхне чәтайманнисем, сәнәллә еслеме хәнәхайманнисем хәйсәмех коллектив юхәмәнчен тухрәс. Дисциплина сәмахра та коллективра «винтиксене» кәшт хытармалли тәсләхсем те пулмарәс мар. Сәнәрен килекән специалистсем предприятини сәнә асәннә правилисене шайлаштарни: аста квалификациялә пулли те кускәретех.

В.К. Маринова, Л.А. Столярова сәвәсәсем ытисемшән ыра тәсләх пулса тәрасәсә. Л.В. Федотова кәске вәхәтрах есә хәнәхә ситрә, пултарулахла паләрма пусләр. Е тата сәвә производствин мастерна Л.А. Языкова илер. М.П. Борисовән ылтән аллисем тата миәс сыйнән ата-пушмак кун-сүлне тәсман-ши? Емәрәпех предприятитре вай хунә И.А. Федотова коллективән ашши, чунә тесән те йәнәш пулас сук.

КОЛЛЕКТИВАН АТАЛАНУ СҮЛӨН СӘНӘ СТРАНИЦЕСЕМ. «Моргаушрайбыт» чикәллә явалләхлә обществә чәннипех те халәхшән есленине, тәрәшнине кәтартакан тәсләхсем татах та пур. Аса иләр-ха: совет саманичә мән чухлә ялта райони халәхшән йәлтә вәсәне тивәстәрекен сүртән филиаләсем еслетчәс. Ситмен пурнәс вәсен алакне те хурпә. Александр Платонович тәрәшнине, сине тәнипе вәсәне те пәрин хысқан теприне «чун» кәме пусләр. Каткәссипе Йүскасси яләнчә «Моргаушрайбыт» филиаләсем паян вырәнни халәх ыйтәвәсене тивәстәрессә. Мән те пулин сәлеттерме, юсама вәсем Муркаша килсе сүремәсәсә. Сәвә цехә кашни кунәх еслет, эрнере икә хушчен парикмахерсем вырәнә тухасә. Мән тери меллә сәкә ял сыйнишән. Сапла майпа тата тепәр 7 сын есә вырәнлә пулчә.

райәнчә хәйән алакәсене яриех үсә.

Кәсал мар пулсан, тепәр сүл Москакассине те сәв телей килсе сәпмалла. Кун пирки Александр Платонович халә хай ашәнчә сәс емәтленет-ха.

— Укәнместәр-и савән чухлә укса-тенкә чиксе хунәшән, — асәрханарах ыйтатәп эпә (ең аңман чух асәннә предприятие юсаса сәнәрен еслеттерме тухса кайнә 5 миллион укса таврәнаймасса та пултарни сичнен шухәш шухәшлама пултаракан пирән хәш сыйна та шиклентермелле — авт.).

— Малтанхи бизнесран илнә уксана сәкәнә ятам. Банкирсем кредит парса, юлташсем юсав енәпә пулшәрәс. 3 сүлта таврәнмалла сәк сумма. Халләхә сәв паләртнә графикпа кил-

Мәшәрә Татьяна Георгиевна — юрист-адвокат. Унән аңланәвә сунатлантарса-хавханлартарса пырать Александр Платоновича. 3 сүл сүрәри пәчәк хәрә Юлия вара, халләхә ашшә килте сук самантсене хәвәртрах кәскетес тесе те пуль, акалчан чөлхине «шәкәлчет». Таван Анастри Панклинчи кил-сүрта сәнетсе пысәклатас емәчә пур-ха.

— Халләхә аңа валли вәхәт та, укса та сук, — тет А.П. Давыдов.

Пысәк емәтсем пурнәспанаси коллектив ситәнәвәнчә килнине аңланас ентә унән сирәпләхшән тәрәшәтә. Пәрле канма та вәхәт тупасәсә. Сүралнә куна кунта кәнтәр апачә вәхәтәчә чөйпә, торпта паллә тәвасәсә, профессии явнә вара — кафе. Кәсал, ав, Йүскассинчи «Акатуя» коллективта тухса кәчәс. Эрех-сәрапа иртәхекенсем сук кунта паян. Хай те спорта юратаканскер, Александр Платонович сәк «чире» пурне те «ертрә». Район шайәнчи амәртусенчә «Моргаушрайбыт» яланә малта. Сәнә илнә кубоксем 15рен те иртрәс. Хәйсән волейбол команди вәсен. Тумне те хәйсәмех сәленә. Кәсалхи кәркуннәрен пусласа «Моргаушрайбыт» чикәллә явалләхлә обществә кубокне сәнә илессисән ирттерекен амәрту район летописчәне кәрсә юлма пулчә.

Сәкән пек ыра йәлана сарасишән укса-тенкә хәрхемест ертүсә. Районти спортменсене тәтәшәх республика, Раçсәй шайәнчи амәртусене кәйса килме укса-тенкәпә пулшәтә. Пәлтәр В. Егорова ячәллә ачасемпе сәмраксен спорт шукулне 100 пин тенкәләх «Бурән» илсе пачә. Май килнә таран предприятитре вай хуракансене укса-тенкә тәлешәнчә йывәрләх сиксе тухсан та пулшәсәсә кунта. Хваттер илнә чухне вәхәтләх укса-тенкә парса пулшәнә тәсләхсем те пәрре мар пулнә.

Александр Платонович сәкна лайәх аңланатә: йәлтах сыйнән шухәш-кәмәләнчә пусланатә. Кәмәлпа тунә есә тә аңатә. Савәнпах пулсә аңа конкуренци те шиклентермәст. Ку енәпә те унән шухәшәсем сирәп.

— Кашни клиентпа уйрәм чөлхе тупмалла, — тет вәл. Кәсәх кунти клиентсене компьютер сине кәртәс. Апла пулсан, сүралнә кун ситсен, уявсем умән «Моргаушрайбыт» клиентсене ячәпә саламлә телеграммәсем йышланма пусләс. Кунти пулшәсәсемпә пәрмаях уса куракансене парнесем, дискон-

Сәксем ентә «Моргаушрайбытән» пултарулла хәрәсем - сүс хитре касакансем: М.Г. Шатрова, А.Н. Смирнова, Н.И. Захарова.

аренда йәркипе усәлнә ветеринари, медицина аптекисем, мемориал компанийә, Билайн сыхәнәвән точки те халәхә кирләскерсемех.

Пысәк квалификациялә специалист пулсан, холодильник-телевизор юсамалли цех та паян тесән паян усма пулать те-ха. Ку енәпә проблема пуррипе А.П. Давыдов ку йывәрләхән тухмалли сүл-йәре сапла курачә: паян вәл Шупашкарти «Рембыттехника» предприятитре киләшү тума хәтәрленет. Йәлари техникана унти специалистсем юсаса пама хирәс мар.

Икә сүла яхән тапхәрта (2004 сүлхи августән 5-мәшәнен ертсе пырать А.П. Давыдов «Моргаушрайбыт» чикәллә явалләхлә обществәна) вәл йывәрләх авәрне аңса ларнә предприятитре сәв лакәман туртса кәларчә сәс мар — паян «Моргаушрайбыт» районта ыра ятлә, еслеме пултаракан, кунран-кун аңасларах вай хуракан предприятитре. Сәк цифрәсем хәйсәмех каласәсә кунти үсәмсем сичнен.

ТАНЛАШТАРАР: 2005 сүлта асәннә коллектив пәтәмпә 2 миллион та 116 пин те 400 тенкәләх тәрлә пулшәсәсем панә. Урәхла каласан, 2004 сүлхипә танлаштарсан, умри тәлләсене 326,9 процент чухлә пурнәспанә.

Кәсалхи сүр сүл пәтәмләтәвнә тишкерер. Пәтәмпә сүлталәк пусланнәранпа 1 миллион та 649 пин те 300 тенкәләх йәла пулшәвнә панә. Е иртнә сүлхи сәк вәхәтринчән 137,6 процент. Уйрәм сыйсене кәпә-тумтир сәлесе парассипә 130,9 процентпа танлаштар. Кәпә-тумтир, ата-пушмак, сәхет юсанисәр пусне ытти пулшәсәсем пәтәмпә 343,2 процент чухлә пурнәспанә.

Кусем вәсем коллективән еслес кәмәлә пысәк пулнине, унән ертүсән халәхә еслеттерес пултарасләхә, малтуртәм-

ракан коллектива чәмәртама. Мән чухлә пулнә вәсем малтанхи чәрмәвсем, йывәрләхсем?

Александр Платонович сәкна лайәх аңланатә: паян пурнәс ыйтнә пек еслесен, сыйсән шухәш-кәмәлне мала хурсан сәс йывәрләхсене сәнетерме, ыра ят сәнәсә илме пулать. Савәнпах пулсә ертүсә тилхәпине алла илсәнәх тәрех парикмахерскине хупатә. Мәншән? — 15 сүл каялла.

— 20 сүл каялла. Ака, мәнле хуравланә парикмахерсем Александр Платонович хәйсәнчән юлашки хут хәйсән асталәхне хәсан үстерни пирки ыйтсан.

Капла еслеме юрамасть — ун чухне пусра мәлтлетнә пәрремәш шухәш ку. Шупашкарти «Облик» вәрентү комбинәтнә мастерсене кунта чәнәс илет. Кайран парикмахерсем хәйсән унта кәйса вәренәсәсә. Парикмахерскинчи тепәр икә мастер Хусанти «Кредо» студире хәйсән пәлвәпә асталәхне паянхи кун ыйтнә пек тупасәсә. Шупашкарти «Магия» парикмахерсен салонәчә вәренни те паян «Моргаушрайбыт» парикмахерсене хәйсән енне клиентсене савәрма май парать. Сүлталәк хушшинчә хитре прическа парне-лекенсем пурте хәйсән квалификацияне үстерчәс.

Паян вара кунти мастерсем хуларисенчән пәрре те кая мар. Ирттермәсә пулсан.

А.Н. Смирнова, Н.И. Захарова, М.Г. Шатрова тата ытти парикмахерсем, чәннипех те, ыра сәмаха тивәс.

— Хаксем та хуларинчән каях пек мар-ха, — шахвәртса ыйтатәп А.П. Давыдовран. Кәмәллән, аңланмалла хирәсләт:

— Сүсә кастарса, сәрласа, хитре прическа тума хуларә 1000 тенкә тухса каятә. Пирән патра 300 тенкәпә сәк илеме парнеләсәсә.

Тәрәшулла еслес килмесәр епле-ха. Еснә кура түлвә те. Ака, пәр-икә цифра илсе кәтаратәп. Июнь уйхәччә икә парикмахерән есә укси 7,5 пин тен-

В.К. Мариновапа Л.А. Столярова пите маттур сәвәсәсем. Юбка, блузка е костюм - темән те сәләсә вәсем.

Специалистсене астан тупатәр? — Йәлтах малтан йәла ыйтәвәсене тивәстәрес сферәра вай хунәскерсемех, — хуравлатә ертүсә. Ситес вәхәтра тата 15 сын хәйсән юратнә есәпә тимләе пусләс. Пурнәсчә чун киләштернә профессипә сыхәнтарма емәтленнә сыйнәсә сәленә тәпәл-тәпәл халәтсемпә сүресәсә. «Моргаушрайбыт», Ильич ячәпә, Ленин ячәпә хисепленә-

клиентсем сивә шыв е вәри шыв, е чөй есә пултарәс. 20 литр кәрекән сәк оборудованине вәл туяма пәхса хунә ентә. Заказсем йышланса пыни сәвә цехне пысәклатма ыйтатә. Ку та асәннә коллектившән пурнәспанмалла мар есәсем мар. Коллектив пурнәсәпә пурәнса, тен, киле валли те вәхәт ситмест пулчә.

В.К. Мариновапа Л.А. Столярова пите маттур сәвәсәсем. Юбка, блузка е костюм - темән те сәләсә вәсем.

Вулакансене кәсәклантарнине шуга илсе. А.П. Давыдов Шупашкарта хунямәшәсен хваттернәчә пурәнәтә.

Кәсалхи кәркуннәрен пусласа «Моргаушрайбыт» чикәллә явалләхлә обществән клиентсене йышә татах үссәсә пирки пәр иккәленү те сук. Коллективән сүлрәх асәннә емәчәсем пурнәспанаси пирки те.

Л. ТУКТИНА.

Автор сән үкерчәкәсем.